

Les grans runes de Tarragona és l'aplec d'indrets que reflecteix algunes de les debilitats d'un model de ciutat que no ens agrada. Els partits polítics que han governat el consistori tarragoní durant més de trenta anys (PSC, CIU, PP i ERC) s'ha omplert la boca amb grans projectes: un centre d'interpretació del món jueu a Ca la Garsa o un centre d'educació ambiental i d'interpretació del patrimoni natural de Tarragona a la Quinta de Sant Rafael però fins al moment trobem un bon grapat d'edificis abandonats, edificis enrunats, edificis tancats.

Aquest llibre aplega trenta grans runes. Són indrets del patrimoni històric i monumental que estan en un procés de degradació i abandonament, com el poblat medieval dels Mongons; indrets producte del malbaratament dels recursos econòmics, com l'aparcament Jaume I; indrets marcats per una gestió política desastrosa, com en el Mercat Central o les oficines de l'OMAC de la Rambla Nova; indrets que són pura ruïna arquitectònica en ells mateixos, com la Plataforma de la platja del Miracle i, finalment, uns altres llocs que reflecteixen les retallades en serveis públics: escoles i centres sanitaris tancats i barrats o en una situació d'evident precarietat.

Som conscients que no hem posat totes les runes possibles i de ben segur vosaltres podríeu afegir-ne unes quantes més, potser fins i tot, més evidents que les nostres. Nosaltres, des de la CUP, només volem que aquest llibre us ajudi reflexionar sobre l'estat de la nostra ciutat, sobre les decisions que han pres les administracions públiques i, en particular, l'Ajuntament de Tarragona, de destinar quantitats de diners a unes intervencions o unes altres. El control sobre la gestió pública, sobre els usos als quals destinen les partides pressupostàries, compet a totes les persones.

Nosaltres estem a favor de la democràcia directa, d'una democràcia més participativa perquè siguin els seus ciutadans els qui puguin decidir en major mesura com volen que sigui la seva ciutat. Si hem estat capaços d'obrir aquest debat en relació al model de la nostra ciutat ja ens donem per satisfets.

CUP de Tarragona

1. Institut de Bonavista:

Edifici que va acollir l'Institut de secundària fins que es va traslladar a l'IES Coll Blanc. Després s'hi ubicà l'escola d'adults fins que es traslladà al barri de Riuclar. Des d'aleshores està abandonat, hi han robat diverses vegades i s'hi ha calat foc.

2. Projecte del camí de la Coma:

Projecte de regeneració paisatgística del camí de la Coma, situat entre Campclar i Bonavista, anunciat per l'Ajuntament el 2010. Només s'hi ha habilitat una petita zona de picnic, s'ha enjardinat i s'hi ha instal·lat mobiliari urbà i infantil just a sota d'unes torres d'alta tensió.

3. CEIP Ponent:

Escola que s'ubicà de manera provisional en barracons en uns terrenys de l'Ajuntament a l'avinguda Tarradellas. Anys després els infants encara estan en barracons i no hi ha data per a la construcció de la nova escola. On hi ha els barracons s'ha de construir el complex esportiu per acollir els Jocs del Mediterrani.

4. Antiga comissaria de les Gavarres:

Situada al polígon de les Gavarres, va ser l'antiga comissaria dels mossos fins el 2011. Es va plantejar ubicar-hi provisionalment l'Escola Oficial d'Idiomes, malgrat haver-hi els calabossos al soterrani. L'edifici, de tres plantes, és de la Generalitat, i el solar és de l'Ajuntament. Es troba abandonat.

5. Església dels Mongons:

Antic poble dels Montgoms situat a la riba dreta del Francolí, a tocar amb el polígon Riuclar. Entre les restes hi ha un castell del s. XII, l'església romànica de Sant Julià de Montgoms i diversos murs d'antics habitatges. Ha patit diverses espoliacions i presenta un estat totalment d'abandó.

6. Mas de l'Àngel:

Finca que havia estat la residència d'estiu dels germans Puig i Vallès. Es coneix amb aquest nom perquè té un monòlit d'un àngel en record als morts de la Guerra del Francès. Les edificacions estan totalment ensorrades i en un estat lamentable. No hi ha prevista cap actuació ni cap projecte.

7. El projecte esportiu de Sant Pere i Sant Pau:

La nova construcció esportiva s'havia d'afegir a la ja existent zona esportiva de Sant Pere i Sant Pau. El nou espai, de 1.573 m², havia d'acollir diversos gimnasos, una sala de rehabilitació i una sala de benestar integral. Des de l'exposició de fotos virtuals feta al maig del 2011 no se n'ha sabut res més.

8. Mas Mallol:

Situat al camí de la muntanya de l'Oliva. Ara és municipal, però antigament era la casa d'estiu d'una família tarragonina fins que es convertí en l'escola Pax. Després va acollir l'escola Olga Xirriacs durant 3 anys, fins que la Generalitat decidí tancar-la. Des del 2011 el mas és buit.

9. Escola de les Dominiques:

Ubicada al carrer d'Antoni Rovira i Virgili. L'Ajuntament l'adquireix a canvi de tres solars a la zona de llevant. Dos dels terrenys havien de ser zona verda per al barri, però seran urbanitzables perquè l'escola catòlica pugui treure'n un benefici per a la construcció del nou centre. Hi aniran les oficines de serveis socials.

10. Antiga Facultat de Lletres:

Havia acollit l'antic col·legi de la Salle i després va ser la seu de la Facultat de Lletres de la URV fins que va passar a mans de l'Ajuntament. A les dues primeres plantes hi ha dependències de la subdelegació del Govern espanyol, tot i que l'Ajuntament ja li va cedir a la subdelegació un terreny per a aquest ús a la zona de Joan XXIII.

11. Complex Sant Jordi:

Situat a l'avinguda d'Andorra, eren les instal·lacions esportives de la Residència Universitària Sant Jordi. Es va tancar el 2004, i el 2009 s'enderroquen el pavelló poliesportiu i les piscines. Hi estava projectat un poliesportiu, un hotel balneari, un solàrium... Al solar hi aparquen cotxes d'alguns treballadors de la Generalitat.

12. La casa dels Mestres:

Bloc de pisos municipals construït el 1945 per acollir funcionaris que exercien de mestres a la ciutat. L'Ajuntament obliga els llogaters —la majoria, gent gran— a marxar per poder fer una permuta amb el Corte Inglés, en la qual hi perd metres, i amb un canvi de normativa urbanística permet la instal·lació del centre comercial.

13. Quinta de Sant Rafael:

Antiga casa de Rafael Puig i Vallès, enginyer forestal que va impulsar el 1898 la Festa de l'Arbre. L'Ajuntament hi volia fer un centre d'interpretació de la natura. No s'hi ha fet mai cap actuació. Segueix tancat.

14. La Tabacalera:

Antiga fàbrica tabaquera situada al passeig de la Independència. L'adquirí l'Ajuntament el 2008 a canvi d'una permuta amb l'Estat. Dels 60.000 m² només se n'utilitzen uns 6.000. Ha d'acollir la Ciutat Judicial, el Museu Nacional d'Arqueologia, un Centre d'Art, la Biblioteca Pública... De moment, la major part de l'edifici segueix abandonat.

15. Antiga seu del Club Nàutic:

Seu del Club Nàutic de Tarragona situat a la cruïlla del moll de costa amb el de Pescadors. El 1930, la riuada de Sant Lluç el va destruir i se'n va construir un de nou que també patí greus desperfectes a causa de l'aviació feixista durant la guerra. El 1999, l'especulació marítima de l'Autoritat Portuària per la construcció del Port Tàrraco el fan desaparèixer.

16. Chartreuse:

Antiga fàbrica tèxtil situada a la plaça dels Infants. El 1902 l'adquireixen els cartoixans, on comencen a elaborar Chartreuse. El 1991 l'espai passa a mans de la Generalitat. Dels 9.000 m², 6.000 els ocupa des del 2013 l'Escola Oficial d'Idiomes, però a la resta d'espai (3.000 m²) no hi ha prevista cap utilitat ni cap intervenció.

17. Teatre Romà de Tarragona:

Construït en època de l'emperador August i redescobert al segle XIX. Situat al carrer dels Caputxins. És Patrimoni de la Humanitat i no és visitable.

18. Antiga seu Autoritat Portuària:

Situada al moll de Costa. Edifici construït entre els anys 1978 i 1980 per acollir la seu de l'Autoritat Portuària. El 2008 es tanca per problemes estructurals. Des d'aleshores es debat si s'enderroca o si se li dona algun ús. Mentrestant, roman tancat.

19. Mercat Central:

Obra de l'arquitecte Josep M. Pujol, situat a la plaça de Corsini i inaugurat el 1915. El 2007 es trasllada a una carpa provisional per poder ser rehabilitat, la qual cosa suposa una despesa important per als paradistes. Les obres havien de durar quatre anys, però després de set anys el projecte s'ha reduït i el finançament de 8 milions d'euros promès pel Partit Popular no arriba.

20. OMAC:

Oficina Municipal d'Atenció Ciutadana situada a la Rambla Nova, 59. L'edifici de vuit plantes es va llogar el 2002 per ubicar les dependències municipals sense contemplar possibles edificis propis. Actualment s'estan pagant 35.000 € de lloguer al mes.

21. Banc d'Espanya:

Edifici del 1928 situat a la Rambla Nova. El banc tanca el 2003, i el 2010 l'adquireix l'Ajuntament mitjançant una permuta per uns terrenys a la zona de Joan XXIII. Es preveu que sigui un centre d'interpretació de la Tàrraco romana i la seu del Patronat Municipal de Turisme. No se'n sap res des de 2011.

22. Antiga comandància de la Guàrdia Civil:

Edifici de 1.184 m² situat al carrer de López Peláez. El 2012 l'Ajuntament l'adquireix a canvi d'un solar a la zona de Joan XXIII i el pagament de 780.000 €. Està previst que s'hi facin pisos de protecció oficial. De moment han tapat totes les portes i les finestres per evitar robatoris de ferralla i coure.

23. Ca la Garsa:

Forma part del call jueu (plaça dels Àngels). Entre el s. XIII i XIV havia estat un edifici públic; podria tractar-se d'una sinagoga. A principis del s. XXI s'enderroca per construir-hi un bloc de pisos, però es paralitza per la intervenció dels veïns. Només se'n salven alguns arcs. S'hi volia fer un centre d'interpretació del món jueu. Està tancat.

24. Pàrquing Jaume I:

Situat a la plaça de l'Escorçador, on hi havia l'Escola Jaume I construïda damunt de l'antic quarter del Carro i del convent dels carmelites descalços. El 2003 s'enderroca l'escola per donar pas a un pàrquing intel·ligent. De moment l'Ajuntament porta gastats més de 30 milions d'euros amb aquest pàrquing que continua tancat.

25. Residència Casablanca:

Situada al passeig de Torroja, damunt del baluard de Sant Jeroni. Acull un centre socio-sanitari fins que les competències de sanitat passen a la Generalitat. Es tanca el 2009 i s'adjudica l'elaboració d'un projecte de rehabilitació per un valor de 283.000 €. Des d'aleshores no se n'ha sabut res més.

26. Hostal del Sol:

Construït als anys cinquanta del segle XX al passeig de Sant Antoni damunt del baluard de Sant Climent. Després de trenta anys d'abandó, excepte l'any que fou un centre social ocupat, l'Ajuntament el compra per 1,7 milions d'euros i l'enderroca el 2008 per fer-hi un parc. Des del 2011 és una zona blava d'aparcament. Actualment el solar està en venda.

27. Fortí de la Reina:

Fortí construït com a defensa de les tropes borbòniques durant la Guerra de Successió i situat al passeig Rafael de Casanova. El 1990 s'hi va deixar construir un restaurant. Després de dinou anys de litigis, l'edifici recupera l'estat originari amb una despesa de 643.000 € que avança l'Ajuntament. En desús des de 2011.

28. Plataforma de la platja del Miracle:

Gran runa de formigó construïda el 2001 davant de la platja del Miracle amb un cost de 7,7 milions d'euros. El juliol del 2013 es tanca al públic pel seu deteriorament: la reparació costa 100.000 €, i l'Ajuntament i el Govern d'Espanya no es posen d'acord sobre qui els ha d'assumir.

29. El preventori de la Savinosa:

Centre construït el 1928 situat entre la Savinosa i l'Arrabassada. Obra de l'arquitecte Francesc Monravà per acollir malalts de tuberculosi. Va tancar a la dècada dels setanta del segle XX. L'Ajuntament i la Diputació no es posen d'acord per donar-li una utilitat: Parador Nacional, Centre d'Estudis del Mar... Està tancat des de fa quaranta anys.

30. Ciutat de Repòs i Vacances:

Situada a l'antiga carretera N-340. Era un complex de vacances construït el 1957 per a famílies membres del Sindicat Vertical, a l'estil de les residències de vacances que Hitler construï per als membres del partit nazi al mar del Nord. El 1980 l'adquireix la Generalitat i el 2011 la tanca. Es parla de convertir-la en una residència.

Des de la CUP, volem informar que això que teniu a les mans no és un mapa dels carrers de Tarragona. I no ho és, perquè no hi són representats tots els carrers de la ciutat. En aquest tros de mapa hi trobareu a faltar tots els barris de Llevant (Cala Romana, Boscos, El Pinars, Florimar, l' Escorpi, la Punta de la Móra...) els que es troben al voltant de l Sant Pere i Sant Pau (Terres Cavades, Rodolat del Moro...), nuclis habitats del litoral (la Savinosa, la Llarga...), els diferents polígons, així com els antics municipis de Monnars, Tamarit i Ferran. Aquest, és un mapa de denúncia, i és per això que en aquesta primera edició per motius d'espai, dificultats tècniques i pressupostàries només hi surten representats aquells nuclis poblacionals on s'hi ubica alguna runa. Per tot això esperem no ferir sensibilitats pels barris que no hi figuren.

